

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő:

Dr. Lemberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Sulyos városi terhek.

— A nagy pótdadó apró okai. —

A mi korunkat országszerte minden túlzás nélkül nevezhetjük a züllő háztartások idejének. Ez körülbelül a legősztöbb karakterisztikonja ennek a kornak, melynek hamis az erkölcsstana, rendszerstelen a kulturájá, szemlényvesztés az élet javaival való pompázása: csak a szegénysége, a nyomorúsága, az az igazí.

A züllő háztartások idején erősen züllőben van a városok háztartása is. Az egyes sejtkek bomladozása természetesen egytt jár a szervek kórságával, S nagyobb kórsága már nem lehet egy városnak, mint a pótdadó-senyv. Gyógyíthatatlan, utjában meg nem állítható föltétlenül halálos nyavalya, amelyeknek eddig se orvosa, se orvossága nem akadt. Kuruzslói — no azok volnának, amiről minden költségvetési közgyűlés bizonyoságot tehet: de a kuruzslók csak arra valók, hogy a jót is elrontsák.

Baja város háztartását, melynek tárgyalását kedden látja el a városi képviselőtestület, még eddig nem lehet a züllő háztartások közé sorolni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nálunk van az Eldorádó Ámbátor a csödbe jutott Makótól nagyon messze esünk is, semmi különös okunk sincs elfelejteni azt az igazságot, hogy mindnyájunkat érhet baleset.

Ha átszaladunk az utolsó néhány esztendő költségvetésén, nem konstatalhatunk egyebet, mint azt, hogy a város csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudja magát innen tartani a száz százalékos pótdadón. A számarányok egyre növekednek, tíz év alatt szinte egy harmaddal megnöttek — azonban a kiadások növekedése sehogy se arányos a bevételekével.

Legyünk őszinték és ne higgyük azt, hogy a komoly kritikának csak a cséphadaró lehet a fegyvere. Baja városának sorsát úgy vezeték az arra hivatott kezek, hogy igazságos szemrehányás ezért nem érheti őket. Azért csak elismerés járhat ki nekik, hogy nem hederítettek minden fogadatlan prókátorra, ellenben szolid utakon járva, mindent megtesznek a városi jövedelmek foko-

zására. Ötlet, találékonyság, eszmegazdagság talán nincs a városi politikában, de a kipróbált utakon elég biztossággal halad s ami a kezeügyébe esik, azt nem hagyja kihasználatlanul.

Nem is az a baja a mi háztartásunknak, hogy a bevétele kicsi volna, hanem az, hogy a kiadások sok. Bevételeinek rendes a fejlődése, de a kiadásaié rendkívüli.

Ez a beteges tünet pedig nem bajai specialitás, hanem köznyavalyája minden magyar városnak. Tehát az okát sem lehet személyekben keresni, mert hiszen azok mindenütt mások s a minta-közigazgatás városok helyzete semmivel sem különb, mint a miénk. A városi háztartások züllesének közös alapoka az, hogy az állam által a városok nyakába kényszerített föladatok a városok növekedésével egyre drágábbak lesznek, re-kompenzáció pedig semmi sem jár értük.

Az adószedés munkája nyilvánvalóan az állam dolga volna, hiszen abból él, de az adó beszédése mégis ott van a városok nyakán. A katonaság dolga, a sörözők, a nyilvántartás megint tisztára állami terhek s ezeket is a város viseli, tartván értük külön hivatalokat, nem az állami, hanem a városi közből, mely természete szerint a helyi közigazgatás és kultura céljait szolgálja. S végre a közrend, a közegészség, a közbiztonság ügye mindenekelőtt országos érdek volna: mégis mind a városok nyakába szakad. Tessék megnézni Baja költségvetését: kicsoda óriási összegeket nyelnek el belőle ezek a tisztára állami funkciók, megemészteve anyagi örök javát.

S addig, míg az államot valami érellyes akcióval, ha kell, akár sztrájkjal is rá nem szorítják a városok arra, hogy maga végezze a maga kötelességeit, nem is állhat helyre a városi háztartások egyensúlya. Addig hiába nevezzük vezércikkekben és ünnepi beszédekben a nemzeti szorgalom és munka lükettő ereinek a városokat, mert nem egyebek, csak állami robotosok. Terheket viselnek, anyagi előnyök nélkül. Protekciós falatok gyanánt dob nekik az állam ezt-azt, ha fáradhatatlan kilincselő a képviselőjük, vagy a polgármesterük, — de ezekért

a protekciós falatokért is mindig nyuz egyet a boldoggá tett városban.

Ez az alaptálatom és ezen kell segíteni, nem nagy szónoklatokkal, hanem erélyes tettekkel. Mostanában a városok megint kongresszusra készülnek. Tessek ott bankettek és virágos tóztok helyett keményen összefogni az állam ellen s akkor meg lehet állítani ezt a zülést, amely egyre rohamosabban visz a csődfelé.

Ujságírás à la Stollwerk.

— Elsőrangú nemzeti vívmány. —

A sajtót Magyarországon mint olyat tisztelte és becsülte az ország népe, mint amely a jog, törvény és igazság őre volt mindenkoron. Olyannak tisztelte és tanulta ismerni abból a legendás világból, amikor Táncsicsot szabadtította ki börtönéből, hogy dokumentálja, hogy a sajtó az, amely nélkül nincs szabadság, nincs önállóság, nincs függetlenség. Azt a sajtót becsülte az ország népe, amely sajtó a közjóért, a hazáért, a tisztességes közszellem megeremésése érdekében mind-mind és mindenkiével szembezállott és amely nem ismerte a gerinctelenséget, a meghajlást.

És fölvirradt egy korszak ez ország közéletében, amikor a nemzet lelkesedése égő erő lángokban csapkodott, amikor az volt mindenütt és mindenkinél a jelszó: megtisztítani az országot a salaktól, a közérköcsöket javítani és egyedül csak a köz, a haza javáért munkálkodni, a korrupciót, a panamázást kurtítani, egyszóval a puritán erkölcsöt, fölfogást, tisztultabb hazaszeretetet a nép tudatába átvinni.

Szép, dicső elhatározás, magasatos, ideális cél, amelynek eredménye: a haza anyagi, szellemi és politikai függetlensége lett volna.

E korszak megteremtői, akiket a közvélemény messiasokként üdvözölt és követett és akiknek szolgálataiba a sajtó is szegődött, eljutottak oda, hogy ahelyett, hogy azokat a szép ideálokat, melyek az ország legnagyobb részét az ő táborukba tereltek, a célnak eléréséhez csak egy vonalnyival is közelebb hozták volna, ahelyett: turós politikájukkal belevittek a nemzet sajtóját olyan lehetetlen abderái állapotba, amely állapot azt idézte elő, hogy az a puritánnak vélt sajtó elveszítette önállóságát, megszűnt gondolkodni és elfelejtette azt, hogy a nép szellemi vezéreknek mi a föladata

ELSŐRENDÜ POROSZ-SZÉN

GRAUAUG bankháznál kapható.

és belement egy olyan akcióba, amely zsoldért állítja sorompóba azokat a kis ólomkatonákat, amely ólomkatónák csak az erkölcs bázisán küldettek harcba eddig.

És ezt tette a vidéki függetlenségi sajtó, az a sajtó, amely eddig a sajtó meggyőződése tiszta bázisán állott, amikor a mult héten megalkudott a kormánnyal — egységes irányú »kormánypolitika« (folytatására, vezéréül valva az egységes irányt dirigáló miniszterelnöki sajtó-irodát.

Három év és mily súlyedés arról a piederstárol, ahonnan, azt hitte a nép, az az Isten-adta nép, hogy onnan egyszerre, egy lépéssel az ő szeretett anyjának, a hazának teljes függetlenségét fogja elérni.

Ez nem az ut és mód a közéleti tisztességhez való eljutáshoz és majdnem hihetetlen, hogy a zsurnalisztika etikai szempontjából ilyen meg is történhetett!

Automata sajtó lesz már most a vidéki újságírás, amolyan zsurnalisztika à la Stollverk, amely egyformán az adott pausálé alapján, az ország bármely, részén ugyanegy politikai maszlag-gyárban készült cikkek révén fogja beadni a jóhiszemű népek a mételet.

Ez cselekszi majd a »szervezett függetlenségi vidéki sajtó.«

Ha a való tények nem beszélnek olyan világosan, hihetetlen volna, de sajnos, a való tények a maguk meztelen ridegségében azt hirdetik, hogy ezental az ugynevezett vidéki függetlenségi sajtó teljesen megszűnt, elsőlyed az egyöntetű kormánytámogatás utvesztőjében.

Régi bajai téma, mely még mindig uj.

A 60000 korona állami szubvenciával épült új veszprémi színház fotográfiáját láttam a mult héten valamelyik képes szépirodalmi lapban. Eredeti, stílusos művész alkotás, fiatal, tehetséges magyar architektus munkája. Sokáig néztem, forgattam és amint érdeklődve elme-

rültem szemléletébe, természetes eszmétársulás révén eszembe jutott ami színházunk ügye. Eszembe jutott hosszú-hosszu évek vajadása, a sok hiu tervezgetés tétova határozat, üres ígéret, a sok furlangos és késlekedő huza-vona és más minden egyéb, ami már történt és aminek eredménye semmi.

Nem csoda. A közvélemény nálunk lanyha, erőtlén és nehezen jön mozgásba. Töle nem is remélhetjük, hogy kivívja a színházhoz való jussát. Csak a sajtó teljesíti ebben az ügyben is a kötelességét. Ő tartja föl színen, kéri néha számon, agítal érte, örködik, követel. Ilyenkor, szini szezon előtt, szezon alatt és után, ősszel és tavasszal, színházi cikkekkel hangos a helyi sajtó. Hosszu évek óta, amióta csak a színházépítés öreg, vergődő, de szívós és állandó ügye hol elmerül, hol fölbukik a helyi közügyek csendes álló vizében, érdekes egyértelműséggel, szinte programmszerűen, néhány héten át színházi cikkek sorozata lát napvilágot. A színházépítést sürgeti valamennyi és pártállása szerint vagy szeliden, óvatosan, ügyeskedő kertelessel, vagy szabadon, követelő, tartózkodás nélküli hangon reklamálja a városi tanács.

Mondhatná talán valaki, hogy a felelősség érzésének súlyos terhe nélkül agítalni, lármázni, követelődni könnyű, hálás és népszerű feladat, de nehéz és felelősséggel teljes a megfontolt, az adott viszonyokkal számoló cselekvés.

A sajtó munkásainak harcias hangjához azonban nem a felelőtlenség könnyelműsége, nem a népszerűség hajhászása adja a bátorságot, hanem az az ösztökélő tudat, hogy igaz, jogos ügyet támogat, fontos közérdeket képvisel és háta mögött a közvélemény hatalmas ereje és imponálóan egyértelmű megnyilatkozása sorakozik. Ez ad sulyt szavának ebben a kérdésben és előre nem zárkozhatik el sem a tanács, sem a törvényhatósági bizottság. Ha nem akarnak szembekerülni az ebben az irányban határozottan és teljesen kialakult közvéleménnyel, úgy utat kell keresniök, módot kell találniök, hogy a társadalommal karöltve,

annak segítségével, közös erővel a megoldás révébe vezessék végre a színházépítést.

A novemberi közgyűlés színházügyekkel is foglalkozik majd. A napirend pontjai közt ott szerepel ajánlata két szinzigazatónak is, kik nyári szinkört akarnak építeni számunkra bizonyos föltételek mellett. Ismerjük a föltételeket. Halva született eszmék. De ha nem ismernök, akkor is láttatlanba azt kellene mondanunk, hogy nem kell a két ajánlat. Nyári szinkörnek nincs nálunk célja, értelme, nincs létjogosultsága.

Reméljük azonban, hogy a két ajánlat alkalmat szolgáltat majd arra, hogy tárgyalásuk során az állandó színház építése is szőnyegre kerüljön. Ugy halljuk, hogy egy bizottsági tag igen életrevaló, könnyen megvalósítható és teljesen reális tervvel fog a közgyűlés elé állni. Ugy tudjuk hogy vagyonosabb polgártársaink körében megvan a hajlandóság az anyagi támogatásra, a hozzájárulásra. Ha van a tanácsban és a törvényhatósági bizottságban komoly akarát, ha van határozott szándék, ha igazán arra törekszenek, hogy városunk intelligens közönségének egy régóta nélkülözött kulturális vágyát végre kielégítsék, fogadják ezt a tervet jóakarattal és foglalkozzanak vele olyan figyelemmel, melyet ez a kérdés megérdemel és a közönség érdeke megkövetel.

Ne feledjék el, hogy olyan kulturális alkotásról van szó, mely nemcsak a jelennek szól, mely nemcsak a mai nemzedék művészi céljait szolgálja, hanem évtizedekre hat ki és a jövő generációt is figyelembe veszi. Megteremtésénél gondoljanak erre is és a terhek egy részét háirtsák át a most fölnövő nemzedék vállaira. Ez méltányos, szükséges és megkönnyíti a földat megoldását.

Tegy meg a törvényhatóság, ami anyagi erejétől telik, támogassa kulturális munkájában a polgári áldozatkészség és rövidesen megvalósulhat az a vágyunk, hogy a Bárány türhetelen korsmaterme helyett egy modern, méltó épületben adhatunk otthont a színművészetnek.

E. L.

TÁRCA.

Korzó a rue de la Paix-n.

— Eredeti párisi szezonlevél —

— A »Bajai Hirlap« tárcája. —

Páris, november 6.

Most elfogom önöket, kedves olvasóim, vezetni Páris legelőkelőbb utcájába és ott meg fogom önöket ismertetni e korzó nevezetes alakjaival és azok szokásaival.

Az utca, ahova vezetni akarom önöket, a rue de la Paix, amely az operánál kezdődik és az Avenue de l'Opéra-val párhuzamosan menve, a Place Vendômeig tart. Ide jönnek a párisi ficsurok, nem azért, hogy jó levegőt szívjanak, hanem hogy részint ellessék a divatot, részint, hogy mutassák azt, mert itt vannak a divatot kormányozó nagyhatalmak, a három szabócsászár: Paquin, Deucet, Worth, a milliárdos ékszerész: Sevü, egy csomó kalap magazin, ahol háromszáz frankon alul nem lehet kalapot kapni, maroquin kereskedések, ahol gyönyörű bőrtárgyakat kapni fényes aranyakért, nipp-boltok, ahol bámulatosan cizellált arab, illetve mór tárgyakat lehet látni barnított acélból; drágábbak mintha aranyból volnának. — Egy helyütt láttam egy lazacszínű japáni ruhát, nehéz selyemből, hossz szalába, rózsaszírom-színű flamingók voltak ráfestve

kitünő művészettel, akkorák, hogy az egész ruhán csak 3—4 fért el. — Itt van Charoit, a világfiak eme kiváló és felülmulthatatlan szabója, aki mindent készít, amire férfiembernek szüksége van. — Ime ez a szin — a millieu.

Öt óra után kell ide jönni. Ilyenkor megfordul ezen az utcán a világ minden részéből való »igazi« elegancia. — Nem az »egy« ruhás fess asszony, vagy »bankfi«, aki minden keresetét gunyára adja ki, hanem olyan emberek, akik a világ messze másik részéről magukkal hozzák nagy automobiljukat, cselédségüket, nem ritkán lovaikat és kocsijukat is. Ép a multkor olvastam a »Figaro«-ban, hogy egy indiai ur hetven emberből álló cselédséggel jött és az »Elisée Palace-Hotel«-ben lakott egész cselédségével és Madame de Rimskynek két kis fia elefántot hozott ajándékba. — Ez aztán ötletes uri ember?!

De nem az átutazó nagyságokat mutatom meg önöknek, hanem azokat, akik itt »habíték«. Ez egy csoport. Husz-harminc klub-lovagból áll és ez a csoport urálja itt a helyzetet. Még hozzá nem is mind francia, van közöttük sok argentinai (ezek a legelegansabbak) van »párisi angol«, aki ködös hazájába csak látogatónak megy, végül itt vannak a »kis vicomtek«, Franciaország legfényesebb nevei és leghatalmasabb adósságai. Tessék, nézzük meg csak öltözködésüket: Nagyon kivágott, selyemmel szőtt jaquette, brokát mellény, a legvaltozatosabb, de halvány pastell színekben, a mel-

lényel egyszínű keztyű és ugyanolyan betétű lakkcipő, fekete alapon nagyon csikos nadrág, felfelé keskenyedő, mindenhol fényes cilinder és mindehhez fehér, de fekete csikos ing, Alacsony, két ujjnyi magas gallér és nagyon nehéz, feltűnőszínű nyakkendő. Ime, ez a délutáni öltözködés, tessék elképzelni!

Ha végig-megy az ember ezen az utcán, nem lát egyetlenegy pár cipőt vagy keztyűt, amelyen meglátásana, hogy nem akkor viselik először. Ezek az argentiai spanyolok különösen kiválóak az ő kissé szines, de sohasem bántó eleganciájukkal.

Egy kitünő akkra hívom fel a figyelmüket. Ott megy mindig a csoport közepén. Vicomte de Vaulx a neve (amely név ugy ejtendő ki, mint veau borju, azért mindenki »borju vicomtenak« szólítja). Ez a kiváló ember több mint 22 éves, tulajdonságai, melyek őt kitünővé teszik: arca olyan mint egy kevésbé intelligens csimpán arc, egy fillérje sincs, de korlátlanul hitelnek »örvend«, következőleg mindig annyi pénz van a zsebébe, mint egy milliomosnak. Különben hadnagya őz afrikai lovas vadászoknál és bár rendez katona — még sohasem volt Afrikában, mert állandó szabadságon van. Főtulajdonsága azonban az, hogy ő a legelegansabb valamennyi között.

Ezek az urak a »borju-vicomteval« az életükön a rue de la Paix mindennapos alakjai. Boulevard-lovagok, ha erre visz utjuk, észnélkül menekülnek a szuró tekintetek elől, a

— Kérem a sanatórium-ügy bajai Jótévdőhez. A József Kir. Herceg Sanatórium Egyesület azzal a főlhivással fordul a jó szívekhez, hogy amit a 'Csak egy virágszálat' jelleg alatt halottak napján az élhalottaknak, a halál jegyeseinek, a tüdőbetegeknek számtak, vagy gyűjtöttek, küldjék be az egyesületnek, Budapest, IX., Lónay-utca 47. szám alá. Milyent az egyesület az adományokat számba vette, lapunkban közléseket tenni a megyében befolyt gyűjtés eredményét éspedig egyes járások szerint, valamint közé teszi a rendezett temetői gyűjtések anyagi eredményét is és a hozzá közvetlenül befolyt adományokat.

— Ügyvédből joggyakornok. Régebben elkezdődött már a diplomás emberek keserve, hogy így-nyí úgy-nyí értéke a diplomának, ami hovatovább mindjobban igaznak bizonyul. A haladó idők az ember értéket nézi és sokszor diplomás emberek maradnak el haladó társaik mögött, akik pedig talán nincsenek megadva diplomával. Az okleveles emberek nem is várják már vak bizalommal boldogulásukat a diplomától, hanem keresnek állást, szerényet, kicsit, amilyen kínálkozik. Ez persze szomorú, de csak azon az oldalán, hogy mégis meg mindig mindenki csak a diploma után szalad és elejteli közben magának értéket adni. Ehhez a szomorú listához tartozik az a hír, mely arról szamol be, hogy egy ügyvéd otthagya gyakorlatát és elment egy dus állásba: dijas joggyakornok lett. A budapesti kir. ítélőtábla elnöke Szabó Geza dr. sajszentpeteri lakos, ügyvédet a budapesti ítélőtábla területére dijas joggyakornokká nevezte ki.

— A temerini Chevra Kadisa és a Fernbach oszadi. A temerini zsidó szentegylet özv. apatini Fernbach Anna tiszteletére az izraelita templomban emléktáblát helyeztet el, mely a neves urasszony cselekedetét magasztalja. Fernbachné t. i. az ottani chevra kadisának évi 200 korona segélyt ad. Ezt a neves cselekedetet az egylestet meg akarván halálai, a templomban, az oltár mellett egy gyönyörű kivitelű emléktáblát helyeztetett el, melyben az adományozó iranti tiszteletének és halajának még egyéb bizonyítékait is szolgáltatja, mert a patronusának 3 halottját: atyját, leányt és hívet örök időkre kegyeletben tartja és halálzásuk evorduioján gyaszosulékunnepelet tart. Ezt az igazán örömdetes eseményt meg azzal tudjuk meg, hogy özv. Fernbachné Anna urasszonyon kívül még veje: Matkovich Béla temerini nagybirtokos szintén a chevra kadisa tagjai sorába lépett és ezt anyagiilag is támogatja. Szép jele ez a felekezeti bekenek és polgári erénynek és méltán követendő példau szolgálhat annak a sok eretien berencbujtogatónak, kik mostanában itt is, ott is a felekezeti egyenetlenség útszék dobjak a vidéki sajtóba is és a bekes tarsadami és felekezeti együttesébe.

— Kiss szerencséje nagy! Miért legnépszerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankkaszban, akkor meg fogja tudni! A Kiss bankkasz nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyit milliót fizetett ki készpénzben t. vevőknek, hogy ma hazánk legnépszerűbb óstálysorsjegy tö-elarúsló helye. Húzas már november 19-én. Ajánlatos t. ovasóinknak, hogy tegyenek szerencsekísérletet és vegyenek a teljesen megbizható és előzetkeny Kiss Károly és Társa bankkaszban, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencséje nagy!

— Föltételek eltilés a járásbírósnágnál. A szabadkai büntető járásbírósnág pénteken alkalmazta először az új büntető novellát. Egy fiatal leány, Németh Julianna állott tüvéss okozás vétségével vádolva a büntető járásbírósnág előtt. A leány a Hartmann és Conen cég telepén vizgyázatlanságból meggyújtott egy ajtóat, amely majdnem maga után vonta az épület legesét. A bíróság a tömeges enyhítő körülményre való tekintettel Németh Juliánát 1 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte. Egyben azonban kimondotta az ítélet fölfüggesztését.

— Távózó orvos. dr. Kuzmann Oszkár bajai orvost a trencsényi kórházhoz alorvóssá nevezték ki. Kuzmann dr. Bajáról már el is távozott és új állását a hét végén elfoglalta.

— Kozmetika és közegészség. A közel 100 éves Krieger gyógyszerár vezetésebe új szellem vonult be. Jancsár Iván gyógyszerész ur személyében aki szakismereteivel a már bevált különlegességeknek az Akká-Crème, poudre és szappan, a Tokaji-China vassbornak és a gyógyszernek nesztorának a Reparatorknak az országban az első helyet vívta ki.

— Árutorlódás a vasuton. A mai vasúti politika nagyobb dicsőségére vittük az itt követező kommunikét: A magyar államvasutak jobbparti üzemeltetősége értesíti a szállító közönséget, hogy miután Szabadka állomáson a megérkező és Szabadkán tartandó teherkocsi elfluvarozása nem tart lépést az ily árukkal megrakott kocscik befutásával és így ezen pályaudvar szabad rakhelyein az árutorlódás veszélye fenyeget, ennélfogva október 25-iktől kezdve visszavonásig, a Szabadka állomásra megérkező azon teherkocsikat, melyeket a vasut jogosítva van nyitott kocscikkal szállítani, a díj-szabászertü 4 fillért fekbért 100 kg.-ként és naponkint 2, azzal kettő fillérral emelik föl, mely összegben már a díj-szabászertü fekbérlék is benefoglatatik.

— A Pesti Napló 60 éves jubileuma. Az életkor emelkedése az embernél rendszerint az erők csökkenésével jár s nagyon ritkán fordul elő, hogy egy 60 éves ember még ifjokori fürgeséggel, erejének teljével tudjon mozogni. Az újságokról eddig ilyen tapasztalataink nem lehetnek, mert a Pesti Napló lesz az első újság Magyarországon, mely január 1-én a 60 ik évfolyamot írhatja ki homlokára. De ez az újság, melynek a gondviselés ily magas életkort adományozott, nem rokkant aggyastán, hanem eretei teljében lévő, viruló ifju, mely büszkén hirdeti, hogy nemcsak korszerint első az újságok közt, hanem az előfizetők számával is az első helyet vívta ki magának. A magyar újságirodalomnak ez a büszkesége, minden irányban való teljes függetlensége s ebből folyó bátor szókimondása, valamint érdekessége, jól értesültsége és változatos, bő tartalma folytán ma már a magyar olvasóközönség kedvenc olvasmányára s alig van város, vagy község az országban, ahová nem a Pesti Napló jár a legtöbb példányban. Abból az alkalmából, hogy a Pesti Napló most fogja megkezdni 60-ik évfolyamát, újbórkor egy rendkívüli ünnepi számat fog kiadni, mely valószínűleg szenzációja lesz a magyar újságirodalomnak. Emellett azonban állandó előfizetőit karácsonyra az ideén is, mint minden évben, értékes díszmüvel fogja meglepni, melynek könyvkereskedelmi értéke egymaga felér a lap előfizetési árával. A 'Festőművészet Remeklei' lesz a címe ennek a páratlanul fényes kiállítású díszalbumnak, mely a szépművészeti múzeum klasszikus festményeinek pompás kivitelű másolatait fogja tartalmazni, mindegyik egy-egy nagy mester világírú alkotása. Az egész albumot művészi kötésben ingyen megkapja a Pesti Napló minden előfizetője, aki a kiadhatóval feltételei értelmében előfizet. Mutatványszámokat és az albumra vonatkozó feltételeket kívánatra szívesen küld a Pesti Napló kiadóhivatala, Budapest, VI., Andrássy-ut 27.

— Adókedvezmény a bajai állami tisztviselőknék. Az állami tisztviselőkk illetményének szabályozásáról szóló törvény értelmében, az állam alkalmazottai az illetményeikre kivettett állami adó után, a községi adón kívül a törvényhatósági pótdadó és utadó alól is mentesítettek. Ezen kedvezményről szóló leirat, mely szerdán érkezett a miniszteriumtól a bajai polgármesteri hivatalhoz, általános örömet fog kelteni az állami tisztviselőkk körében.

— Tanító szeretne lenni. A bajai külvárosi iskolából a tanórák letelte után ózónének ki a nebulókk, köztük sok szegény, fakó, föltozott ruhájú, sapadt fü és leány. Egy csoportba verődve megállanak az utcáskoron néhányan s egy meztalbos megszólal:

— Tudjatok-e, mi szeretnék én lenni?
— Katona? Pap? Hivatónok? ...
Találgatják a fiuk. Mire így hangzik a válasz:
— Tanító, hogy azokat a jómódban élő úrigyerekket kedvemre megfogozhatnám!

Zsur-szezon.

— Dal a szendvicseről. —

Minden páros csütörtökön — a tollam vi- gan előiköm, — s szmokingom termetemre huzva — büszkém megyek egy uri zurra. — Egy ilyen zsur engem soks lep meg: — már szombaton tréningbe kezdek — s mig jó csütörtök deután, — én folyton készülőkk csupán. A gyomromat már preparálom: — szép egy ilyen zsur, mint az álom. — Szép a fíve of kloock thee ivás: — álomvilág ez, semmi más. — Mig lányok fecsegése halliszk, — az ember egy szertien aiszik — s ha felrisztja tán a larma: — egy szendvicset bocsját magába — s aztán egy-két bókot lejtve, — alhat tovább mindent lejtve.

A szendvics minden zsurnak éke. — szer- tetjük én, ön és vidéke, — és amikor az óra hat, esszük a szardellás vaját. — Mint össze- forr a hus s a csont, — endülök nincs zsur és viszont. — A szendvics minden gyomrok vágya, kivénülű gyomrok melegágya, — idült vicceknek ő ad tapot, — s ha izlik, vagy ha nem: bevagod. — És mig lenyeiszk ötöt-hatot, — szomszednőd hangját hallgatod, — midőn így szól a szende lány: — Hogy Szvarcnékk nincs nagy kalapja, az kedves hölgyeim, talány. — És megindul a szavak árja: — hogy X-et randevum ki várja, — hogy lpszíloné haja festett, — s az upesti bankrabás fess telt, — hogy Zé-nékk izlése győnge, — s hogy ki most a korók győngye, — s hogy szól a friss pikáns eset, — amelynek súlyos vége lett, — hogy mely házaspár készül válni, — és a színházban melyik karhölgy nem akar kótelnek állni. — Minderről buzógn szól a dal, — mely teaszürsöcsébe hal. — Langyos teát bátran lchajt, — ki fumigál sok szervi bajt, — s mig egy-két percre csend honol, — lábízvet vesz a sok gyomor.

A szendvics? Oh, az szépen fogy, — csak a beszed nem megy sehogy. — Ha komolyan szólisz egyszer, kétszer, — lenéznek, mivel be van hozva a szellemkedés kényszer. — A háznak népe s főleg szépe, — viccet vár szendvicserít cserébe, — s megkinozóvan a zongorát, — egy gixerben dus Chopin-valcer nyítja meg a viccek sorát. — A köznép nagy mértékben élvez, — és így kiált föl: Óh mi szép ez! — Minő csodás a technika! — Sauer írny lehetne rája! — Egy másik hölgy írnyli ezt, — és csernhangon dalba kezd. — A nép a kéjben majd fölolvad: No, így csak a Trévillé dalolhat! — Oh énekeljen ujra egyet, — hisz ön valóságos daleyket? — Egy szendvics tündér így szval: — Nincsen me- sésőbb, mint a dal! A filharmonikus zenére, — fölpezsdül szívem lomha vére, — és többet ér, mint minden téa — az agg Velasquez antantéja, — mert egy Velasquez andantéja, — mert egy Velasquez-operet, — az tetszik nekem módfelet!

Most végre rendbe jött a széna, — és jön az irodalmi téma, — alkotnak irodalmi kört, és közben megindul a fört. — És tizenegyet,

sőt éjfélig — a szendvicseket és a többit négy-szer vagy ötször megismétlik.

Minden páros csütörtökön — a tollat büszkén ellököm, — és természet szmokingba huza — elindulok egy uri zsorra — És minden péntek reggelen — így szólok busan! Jaj nekem! — A gyomrom fáj, fejem sajog, — és teljesen készen vagyok, — s egy hétig minden éjszaka — kinez a zsurtündér dala. — És két hét mulva (mit tegyek), — a páros csütörtöknek jöttén, a zsorra újra elmegyek.

Nyilttér.*)

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

MATTONI/FELE
GISSHÜBLER
Savanyúvíz

Legutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

A durgó ágítás

A berlini földm. miniszter úrtól II/20. 06. — 2. A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII/20. 06. — 3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól IV/13. 07. — 4. A berlini földm. min. úrtól X/15. 07

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szerkesztői üzenet.

St. Ceell Baja. Tárcaábrát elolvastuk és közelebb hozzuk. Régebben közlésre váró tárcahalmozgatót az eddigi közreadásban.

Ségédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

Csinos kivitelű
n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

4
miniszteri
jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter úrtól II/20. 06. — 2. A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII/20. 06. — 3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól IV/13. 07. — 4. A berlini földm. min. úrtól X/15. 07

„RATIN“

mint megbízhatóbb

egér- és patkányirtószér

van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkány bacillus 3.— kor.
1 adag egér bacillus 1'80 kor.

Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja. — »Ratin« bakteriológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedúrusa

Haan Béla
Budapest, VII., Rotentbiller-utca 26/5.

A magyar újságírás szenzációjá.

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és legkérlelhetlenebb szöszölője.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Braun Sándor **Jacsak Géza**

Naponként 125.000 példány.

Egy szám 2 krajcar.

A NAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre . 16.— K || Negyedévre . 4.— K
Félévre . 8.— K || Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élclap!!

Páratlan népszerűség!
Remek szöveg! Pompás képek!
Mesésen olcsó!

Egy szám 5 krajoár.

A FIDIBUSZ ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre . 6.— K || Negyedévre . 1.50 K
Félévre . 3.— K || Egy hónapra . 50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal
Budapest VIII., Röck Szilárd-utca 9. szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkivállításon

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP“ kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek,
dizsművek-, ifjúsági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek, mindennemű tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-papírok, író- és rajz-szerek, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb áron beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hirdapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadtatnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izléseesen állít elő műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, köz-igazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és diszes bekötésére,
továbbá
képkeretek, (Passepartout)
íróaljzatok, stb.
előállítására van berendezve.

A m. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 722 órákor és délután 115 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 310 és 651 órákor és délután 346 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 207 és 751 órákor és délután 155 órákor.

Zomborból Bajára reggel 645 órákor, délután 1257 és 423 órákor.

Ujvidékről Títre reggel 654 és délután 525 órákor.

Títről Ujvidékre reggel 332 és délután 115 órákor.

Hegyes - Feketehegyről Palánkára reggel 710 délután 303 és 747 órákor.

Palánkáról Hegyes - Feketehegyre reggel 3, 818 és délután 235 órákor.

Szabadkáról Obeesére reggel 440 11:45 és délután 132 órákor.

Obeeséről Szabadkára reggel 410 720 és délután 110 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor 1025, délután 202, 655 (gyors) és 7 órákor

Zomborból Szabadkára reggel 339, 808 (gyors) 11:30, és délután 425 856 órákor.
Szabadkáról Bajára reggel 433, 1032, délután 142 és 705 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 551, 1005 délután 328 és 718 órákor.

Obeeséről Ujvidékre reggel 420 945 és délután 345 órákor.

Ujvidékről Obeesére reggel 400, 915 és délután 456 órákor.

Budapestről Bajára reggel 710 (gyors) 745 és délután 155, 320 (gyors) 1010 órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 455, 950 (gyors) 1:52, 637 (gyors) és 1150 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 350, délután 1150 és 6 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 352, déli 12 és délután 804 órákor.

Bácsalmásról Regőcére reggel 616 délután 249 és 814 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:35, 940 és délután 550 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20, 1030 délután 122, 405 és 648 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 427, 755 (gyors) 1042, d. u. 4:29 (gyors) 722 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 615 és 944 órákor, délután 1:47, 653, 910, 1105 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 305, 748 és 1130, délután 310, 455, 634, 815 órákor.

Használt kerékpárok

a legmagasabb áron vész

László Sámuel

látserész és kerékpárkereskedő

B A J A.

Védjegy: „Horgony!”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék

egy régiónak bizonyult háziorv., mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvényét, eszénál és megbűtésekkel, ledörzsölőköppen használva. Figyelme teljes. Silány hamisítványok miatt beavasláskor óvatossá legyünk és csak olyan átvizelt fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter gyógyszer-fabrikától dobozába van csomagolva. Ára üvegekhez: K - 50 K 1.40 és K 2. - és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. - Főraktár: Torók József gyógyszerésznél, Budapest Prágában, Elisabeth-strasse 5 neu. Mindennapi szétállítás.

Dr. Richter gyógyszerlára az „Arany oroszlárhoz”,

Ajánlok
szalonnát, zsírt, füstölt husokat
és kolbászokat
GARAI KÁROLY
hentes
ARAD.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a

Réthy-féle
pemetefű-cukorkánál.
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
határozottan RÉTHY-félet kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el.
Kapható Baján: Bauer Adolf, Gyarmati Emil, dr. Makray László, dr. Stauróczky Lajos gyógyszertáiban.

Memorandum.

Sürgönyeim:

FÜLÖP SINGER

Szatmár.
N. Károly.

Fülöp Lajos és Singer Imre siremléknagyraktárai

SZATMÁR

Attila-utca 1/B. szám.

NAGYKÁROLY

Széchenyi-utca 30. szám.

Ajánlják sirköveiket a legnagyobb választékban, u. m.: fehér carrara, fekete Sohvéd gránit, sziléziai szürke gránit, porfir és Labrador kövekből. Mindennemű temető munkákat, u. m. áthelyezéseket, állításokat, utánvésést és aranyozást bámulatos olcsó árban 25 évi írásbeli jótállás mellett elvállalnak.

Sirszeélyek, vasrácsok, uti kerítések a legnagyobb választékban állandóan raktáron vannak. Költségvetés és rajzok ingyen és bérmentve.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrocarbonatos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégnél **Baja.**

Ugyisint minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók. **Telefo 81. sz.**

A Kristály ásványvíz árai: 1/2 liter 34 fill. 1 liter 44 fill. 1 1/2 liter 54 fill.

Üresüvegek visszavételnek: 1/2 literes 12 fillér, 1 literes 16 fillér, 1 1/2 literes 20 fillérért.